

LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJA PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS

Rokiškio rajono savivaldybei

2019-04-18

Nr. (14.6 E) 2E-2692

į 2019-03-28

Nr. SD-5.26-1048

DĖL PĖSČIŪJŲ IR DVIRAČIŲ TAKŲ ĮRENGIMO

Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Kelių direkcija) išnagrinėjo Rokiškio rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) 2019-03-28 raštą Nr. SD-5.26-1048 „Dėl pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimo“, kuriame ji siūlo „LAKD apsvarstyti galimybę savivaldybei leisti panaudoti 2019 m. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšas rengiant šiuo metu valstybinėje žemėje esančių takų techninius projektus, o ateityje – atliekant rangos darbus. Įrengusi takus ir esant poreikiui, savivaldybė galėtų perduoti juos į LAKD balansą ar atlikti kitus veiksmus, reikalingus turto perdavimui ar įregistravimui LAKD vardu.“

Pažymime, kad pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, Kelių direkcijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3-457 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, ir kitus teisės aktus Kelių direkcijai nepriskirtas teisės aktų bei jų taikymo oficialus aiškinimas, todėl šiame rašte dėstoma Kelių direkcijos nuomonė, kuri nėra privalomojo pobūdžio.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 str. 10 p. nurodyta, kad **dviračių takas** – dviračių eismui skirtas kelias arba kelio dalis, pažymėtas tam skirtais kelio ženklais. Dviračių takas privalo būti atskirtas nuo kelio ar jo dalių kelio inžinerinėmis priemonėmis. To paties įstatymo 2 str. 50 p. teigiama, kad **pėsčiųjų takas** – kelio dalis arba takas pėstiesiems, pažymėtas tam skirtais kelio ženklais.

Vadovaujantis Statybos įstatymo 3 str. 2 d., statytojo teisė įgyvendinama, kai:

1) statytojas žemės sklypą, kuriame statomas statinys, valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais; šis reikalavimas netaikomas Aplinkos ministerijos nustatytais atvejais, kai nėra suformuoti žemės sklypai (atnaujinant (modernizuojant) pastatus, atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą ir pan.);

2) statytojas turi statybą leidžiantį dokumentą (kai jis privalomas);

3) statytojas statinį (jo dalį) valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais – statinio rekonstravimo, remonto ir griovimo atvejais.

Jeigu statytojas neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatyto bent vieno **privalomojo** reikalavimo statytojo teisei įgyvendinti, statyba yra **draudžiama** (Statybos įstatymo 3 str. 5 d.).

Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas 2013-07-11 byloje Nr. A-556-1474-13 pažymėjo, jog „<...> teisėkūros subjektas Statybos įstatymo 3 straipsnio 1-2 dalyse įvardijo **esmines sąlygas lemiančias teisę būti statytoju** Lietuvos Respublikoje. Tai **teisiniai**, o kartu ir **faktiniai pagrindai nuo kurių buvimo prasideda statybos procesas**. Vienos iš šių aplinkybių nebuvimas arba daugiau nei vienos iš jų nebuvimas eliminuoja teisę būti statytoju ir užkerta kelią statybos procesui. O jeigu yra surašyti paskesni dokumentai, bylojantys net ir apie statybos užbaigimą, tai paaiškėjus tokioms aplinkybėms (nėra pagrindinių sąlygų arba bent vienos iš jų), surašyti dokumentai paprastai turi būti paneigti. Negalima tokia situacija, kai nesant pradinių pagrindinių aplinkybių, leidžiančių

būti statytoju, būtų sukurti dokumentai pateisinantys bei įteisinantys statybą. Neteisėti veiksmai negali suponuoti teisėtumo, <...>“

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 str. 2 d. nurodyta, kam gali būti naudojamos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo (toliau – Programos) lėšos vietinės reikšmės keliuose. Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 447, nustato Programos finansavimo lėšų naudojimo reikalavimus ir šių lėšų paskirstymo principus, kuriais turi vadovautis valstybės ir savivaldybių, užsienio valstybių institucijos, fiziniai ir juridiniai asmenys, siekdami gauti finansavimą valstybės reikmėms, nurodytoms Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio 1 ir 2 dalyse. Minėti teisės aktai nenumato galimybės savivaldybėms skirtas Programos finansavimo lėšas naudoti remontuoti ar rekonstruoti valstybinės reikšmės kelius.

Atsižvelgdama į tai, kad, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, tik Kelių direkcija gali įgyvendinti statytojo teises įrengiant šaligatvius ar pėsčiųjų (dviračių) takus Kelių direkcijos patikėjimo teise valdomuose valstybinės reikšmės keliuose juos kapitaliai remontuodama ar rekonstruodama (jeigu keičiasi inžinerinio statinio ribos) ir tai, kad teisės aktai nenumato galimybės savivaldybėms skirtas Programos finansavimo lėšas naudoti remontuoti ar rekonstruoti valstybinės reikšmės kelius, tuo atveju, jei savivaldybė, norinti įrengti šaligatvius ar pėsčiųjų (dviračių) takus Kelių direkcijos patikėjimo teise valdomuose valstybinės reikšmės keliuose, sutiktų skirti *savivaldybės biudžeto lėšų* arba savivaldybės gaunamą *Europos Sąjungos finansinę paramą* (kai partnerių dalyvavimas leidžiamas) šiems darbams atlikti, ji turėtų pasirašyti sutartį su Kelių direkcija, kurioje būtų aptarti statinio projekto parengimo ir jo įgyvendinimo finansavimo bei kiti klausimai.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 123 Biržai–Pandėlys–Rokiškis ruožai, kuriuose savivaldybė nori įrengti pėsčiųjų ir dviračių takus, (toliau – kelias Nr. 123) šiuo metu nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR). Kadangi statytojas projektuotojui turi pateikti rekonstruojamo ar kapitaliai remontuojamo statinio teisinės registracijos NTR dokumentą¹, kelyje Nr. 123 projektavimo bei statybos darbai galėtų būti vykdomi tik tada, kai jis bus įregistruotas NTR.

Taip pat Kelių direkcija informuoja, kad, norėdama išsiaiškinti, kokiai statybų rūšiai (rekonstravimui, kapitaliniam remontui ar naujai statybai) priskiriami statybos darbai, kurių metu yra įrengiamas papildomas kelio elementas, raštu kreipėsi (Kelių direkcijos 2019-02-05 raštas Nr. 2E-856) į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos (toliau – Statybų inspekcija). Statybų inspekcijos nuomone, statybos darbai, įrengiant kelyje papildomus (naujus) jo elementus (pvz., pėsčiųjų, dviračių takus), nekeičiant kelio išorės matmenų, laikytini kelio kapitaliniu remontu (Statybų inspekcijos 2019-02-12 raštas Nr. (9.12)-2D-2093).

PRIDEDAMA:

1. Kelių direkcijos 2019-02-05 rašto Nr. 2E-856 „Dėl statinio statybos rūšies išaiškinimo“ kopija, 3 lapai.
2. Statybų inspekcijos 2019-02-12 rašto Nr. (9.12)-2D-2093 „Dėl Jūsų paklausimo (Reg. Nr. 7D-390; 1D-1953) kopija, 2 lapai.

¹ STRR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 7.4.2 papunktis.

Direktorius

Vitalijus Andrejevas

R. Česnulevičienė, tel. (8 5) 232 9697, el. p. rasa.cesnuleviciene@lakd.lt

---

Biudžetinė įstaiga
J. Basanavičiaus g. 36
LT-03109 Vilnius

Tel. (8 5) 232 9600
Trumpasis tel. 1871
El. p. lakd@lakd.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188710638